

MYTEN OG MOTIVET

Euripides' »Medea« opførtes første gang i Dionysosteatret i Athen år 431 f. Kr. Tragedieopførelserne var efter græsk sædvane en digterkonkurrence, hvor tre digtere deltog med hver sin tetralogi: tre tragedier og et satyrspil. Af de fire stykker, som Euripides ved denne lejlighed lod opføre, er kun »Medea« bevaret. Han opnåede kun tredjepladsen, mens Sofokles blev nummer to, og Euphorion, Aischylos's søn, vandt førsteprisen: Efeukransen.

Euripides' motiv var konflikten mellem Jason og Medea og dens skæbnetunge følger. Selve stoffet har han taget fra sagnhelten Jasons berømte Argonautertog, men har behandlet det med stor frihed. Myten om Argonautertoget, der har spillet en lignende rolle i grækernes fantasi og digtning som de trojanske sagn, er fra de ældste tider i poesi og kunst blevet gengivet på mangfoldige måder. Dens vigtigste træk er følgende:

Jason var søn af Aison, kongen i Jolkos i Thessalien. Aisons onde halvbroder Pelias havde tilranet sig tronen, men det var lykkedes Aison at få bragt Jason i sikkerhed. Da Jason blev voksen, vendte han hjem og gjorde krav på tronen. Pelias ville ikke godvilligt give magten fra sig, men lovede ham dog tronen på den betingelse, at han ville hente det gyldne skind, som hang i Ares' hellige lund i det fjerne Kolkis ved Sortehavets kyst. Som den helt Jason var, sagde han ja.

Jason fik med Heras hjælp udrustet et skib, »Argo« (det hurtige), fik det bemanded med ypperlige helte fra hele Hellas og drog ud på det farefulde og eventyrlige Argonautertog, hvis vej gik gennem Symplegaderne og videre langs Sortehavets kyst til Kolkis, hvor Helios' søn, Aietes, var konge.

Kong Aietes lovede straks Jason at udlevere ham det gyldne skind, hvis den unge helt ville indfange nogle ildspyende tyre med malmhoveder, derefter spænde dem for en plov og pløje et stykke land op, hvor han så skulle så nogle dragetænder. Jason var rede. Begge opgaver var den visse død, men kongens troldkyndige datter Medea, der havde forelsket sig i Jason, hjalp ham med en salve, der kunne skærme mod ild og sværd. Jason tvang tyrene under åget, pløjede jorden og såede dragetænderne, der groede op som en hel kornmark af malmklædte krigere, men det lykkedes ham at fælde dem ved atter at følge Medeas råd.

Den aldrig sovende drage, som bevogtede det gyldne skind i den hellige lund, dyssede Medea om natten i søvn med sine tryllesange, så Jason uhindret kunne hente det dyrebare klenodie, hvorefter han og Medea, der nu frygtede sin faders hævn, flygtede bort om bord på »Argo«. De forfulgtes af kolkerne med kong Aietes i spidsen, men Medea slagtede sin lille broder, som hun førte med på skibet, og kastede hans lemmer stykke for stykke i havet, så Aietes under forsøget på at samle dem op til sidst lod al videre forfølgelse fare.

Langt om længe nåede Jason og Medea til Jolkos, hvor Jason søgte at virkeliggøre sin hævn på Pelias. Også her medvirkede Medea. Hun viste Pelias' døtre, hvorledes hun med sine hemmelige tryllemidler var i stand til at forynge en gammel væder ved at skære den i stykker og koge den i et kar. Døtrene, der ønskede at få deres gamle fader forynget, lod sig lokke af Medeas løfte om hjælp og sønderskar ham og kogte ham, men Medea bragte ikke sine tryllemidler i anvendelse, og Pelias' døtre blev således deres faders mordere.

Jason følte sig nu truet af Pelias' slægt og flygtede til Korinth med Medea og deres to små sønner. Her nød han kong Kreons gunst og gæstevenskab og søgte ved sit giftermål med Kreons datter, Glauke eller Kreusa – som ikke nævnes ved navn i dramaet – at sikre sig og sine sønner en fremtrædende position.